

12/02/2018 - Opinions

Gaan we aan de lopende band ontslaan?

Bandwerk hoeft er niet uit te zien zoals in 'Modern times' van Charlie Chaplin om als slopend te worden ervaren. **Jan Buelens** is verbijsterd, omdat arbeiders die dat signaal geven vervolgens worden ontslagen.

JAN BUELENS

Advocaat en docent arbeidsrecht (UAntwerpen)

Inmiddels zijn ze al met zestien. Vijftien arbeiders bij Volvo en één bij een buitenfirma. De meesten hebben een jarenlange ervaring en een onberispelijke staat van dienst. Koudweg ontslagen nadat ze samen met 200 collega's het werk hadden neergelegd vanwege de te hoge werkdruk en de te snel draaiende lopende band (*DS 7 februari*). Ja, er hangt een touw om de band stil te leggen, maar zodra een arbeider eraan trok, werd de band direct weer opgestart, met dezelfde snelheid. En ja, er wordt over de werkdruk gesproken in werkgroepen. Maar op een bepaald moment loopt het de spuigaten uit.

Ik verdedig werknemers die me terecht zeggen dat, als je niet zelf aan de band hebt gestaan, het moeilijk is om je daar iets bij voor te stellen. De continue stress van acht uren aan een stuk supergeconcentreerd te moeten werken en meer dan 300 keer per dag binnen de minuut een aantal handelingen te moeten doen waarvoor je soms simpelweg niet genoeg tijd hebt. Veel bandarbeiders houden het werk alleen maar vol met een

combinatie van fitness en medicatie. Een verhoogde werkdruk raakt hen rechtstreeks.

De ontslagreden luidt 'past niet meer in de organisatie'. Straffe argumentatie voor mensen die er soms al acht jaar werken, een heel jaar niet ziek zijn, zaterdag en zondagen overwerken, topkwaliteit leveren en in aanmerking komen voor interne promotie. Welk soort organisatie is dat, waar je niet meer mag protesteren tegen een te hoge werkdruk?

Vijftig jaar terug in de tijd

Volvo zelf stuurt een niet mis te verstane boodschap naar alle werknemers: denk goed na alvorens opnieuw te staken

In 1967 ontwikkelde het Hof van Cassatie een glasheldere redenering: door te staken streeft de werknemer geen einde van de arbeidsovereenkomst na, enkel de tijdelijke opschorting ervan. Die rechtspraak kwam pas tot stand na hevige sociale actie. Na een zes weken durende staking in de Antwerpse petroleumsector werd dit cassatiearrest nogmaals bevestigd in 1981.

Het is al langer duidelijk dat men vanuit werkgeversorganisaties en regeringszijde af wil van deze rechtspraak en dus van het stakingsrecht zoals dit in België vorm kreeg. Stakingen worden afgedaan als iets achterhaalds. Alsof je vandaag alles gedaan krijgt door flyers met emoticons uit te delen. Deze ideologische stellingname krijgt een juridische vertaling. Onlangs werd het stakingsrecht in België voor de eerste keer sinds de Tweede Wereldoorlog wettelijk beperkt, met name voor het NMBS-personeel. Het objectief was duidelijk: een voet tussen de deur hebben zodat toekomstige beperkingen van het stakingsrecht, ook in de privésector, gemakkelijker kunnen passeren.

Volvo zelf stuurt ook een niet mis te verstane boodschap uit naar alle resterende werknemers: denk goed na alvorens opnieuw te staken. Niet wraak maar intimidatie staat centraal. Op die manier installeert het bedrijf niet minder dan een angstklimaat.

Rechten opgeven of verdedigen

Hoeveel werknemers durven het werk nog neer te leggen als ze weten dat ze zo hun job kunnen kwijtraken? Op die manier worden werknemers gedwongen om af te zien van het enige fundamentele recht dat ze hebben tegenover de economische macht van de werkgever. Dit geeft deze laatste een vrijgeleide om naar believen de werkdruk op te drijven zonder dat hiertegen op een effectieve manier kan worden geprotesteerd.

Dat minister van Werk Kris Peeters (CD&V) zich nog niet uitsprak over deze ontslagen, is veelzeggend. En Maggie De Block (Open VLD, Volksgezondheid) zal vooral toezien op artsen die te veel medicijnen voorschrijven, al is het om de werkdruk vol te houden.

Wat Volvo deed, gaat flagrant in tegen het stakingsrecht. Als staken het einde van een arbeidsovereenkomst inluidt, is er geen sprake meer van stakingsrecht. In België is de sanctionering van inbreuken erop te weinig afschrikwekkend. De Arbeidsrechtbank kan een beperkte vergoeding toekennen aan de betrokken werknemers, voor Volvo is dat peanuts. Een dergelijke manifeste inbreuk op een fundamenteel recht zou moeten worden gesanctioneerd met een onmiddellijke re-integratie van de betrokken werknemers en effectieve financiële en andere sancties. Frankrijk en Italië passen dat toe en internationaal recht legt het zo op.

Wie het stakingsrecht wil verdedigen, kan alleen maar op felle manier protesteren tegen de zestien ontslagen bij Volvo.